

METODOLOŠKO POJASNILO

Martina Kontelj

ODLOČITVE TOŽILSTEV IN SODIŠČ V KAZENSKIH ZADEVAH

To metodološko pojasnilo se nanaša na objavljanje podatkov:

Odločitve tožilstev in sodišč v kazenskih zadevah, Slovenija, letno (Prva objava)

Odločitve tožilstev in sodišč v kazenskih zadevah, Slovenija, letno (Elektronska objava)

Junij 2022

Kazalo

1	NAMEN.....	3
2	PRAVNI OKVIR.....	3
3	ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI.....	3
4	IZBOR ENOT OPAZOVANJA.....	3
5	ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV.....	4
6	DEFINICIJE.....	4
7	POJASNILA.....	5
8	OBJAVLJANJE PODATKOV.....	6
9	REVIDIRANJE PODATKOV.....	6
10	DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA.....	7

1 NAMEN

Prikaz podatkov o ovadenih, obtoženih in obsojenih fizičnih in pravnih osebah, to pa je pomembno za oblikovanje politik in za raziskovalne namene na področju kaznivih dejanj.

Ključne statistike:

- ovadene polnoletne in mladoletne osebe po kaznivih dejanjih,
- obtožene polnoletne in mladoletne osebe po kaznivih dejanjih,
- obsojene polnoletne in mladoletne osebe po kaznivih dejanjih.

2 PRAVNI OKVIR

- [Letni program statističnih raziskovanj \(LPSR\)](#)
- [Zakon o državni statistiki \(Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01\)](#)
- Partnersko sodelovanje (dogovor o sodelovanju z Vrhovnim državnim tožilstvom RS in dogovor o sodelovanju z Vrhovnim sodiščem RS)

3 ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI

Enota, ki jo opisujejo objavljeni podatki, je storilec kaznivega dejanja.

4 IZBOR ENOT OPAZOVANJA

Enota, ki jo opisujejo objavljeni podatki, je storilec kaznivega dejanja. Kadar je pri storitvi enega kaznivega dejanja udeleženi več oseb, je enota opazovanja vsak udeleženec posebej. Če stori ena oseba več kaznivih dejanj, spremljamo vsa kazniva dejanja. Pri objavljanju podatkov se upošteva načelo **glavnega kaznivega dejanja**. To pomeni, da pri vsakem storilcu, ki stori več kaznivih dejanj hkrati, upoštevamo pri objavi samo njegovo glavno kaznivo dejanje. To je tisto, za katero je v zakonu zagrožena najhujša kazen. Če sta za dvoje ali več kaznivih dejanj predpisani ista vrsta in višina kazni, štejemo za glavno kaznivo dejanje tisto, za katero je sodišče izreklo najvišjo konkretno kazen, oziroma tisto, ki ga državni tožilec ali sodnik štejeta za najhujše.

Izbor enot opazovanja je popoln; to pomeni, da so v raziskovanje zajete vse pravnomočno obsojene fizične in pravne osebe in osebe, zoper katere je bila v referenčnem letu sprejeta tožilska odločitev (za leto 2021 je število opazovanih enot znašalo približno 37.000).

5 ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV

Podatki se zbirajo letno.

Poleg administrativnih, uporabljamo tudi **statistične vire**. Gre za podatke raziskovanj:

- DEM-PREB/ČL "Sestava prebivalstva";
- SEL-SOC "Socioekonomske značilnosti prebivalstva in selivcev";
- SPR/L "Statistični poslovni register".

Podatke o ovadenih osebah pridobivamo iz **administrativnega vira**, in sicer iz elektronske evidence Vrhovnega državnega tožilstva RS (VDTRS) v začetku tekočega leta za preteklo (referenčno) leto.

Podatke o obtoženih in obsojenih osebah ravno tako pridobivamo iz **administrativnega vira**, in sicer iz informatizirane kazenske evidence (iK vpisnik) Vrhovnega sodišča RS (VSRS) v začetku tekočega leta za preteklo (referenčno) leto.

Glavni namen zbiranja podatkov je pregled ovadenih, obtoženih in obsojenih storilcev kaznivih dejanj. Dodano vrednost pri nas zbranih in urejenih podatkov predstavljajo demografski podatki fizičnih (spol, starost, državljanstvo, občina stalnega bivališča idr.) in pravnih oseb (glavna dejavnost po SKD).

6 DEFINICIJE

Kriminaliteta je skupek vseh izvršenih kaznivih dejanj. Kriminaliteta kot statistično področje je skupen izraz za pojav od vložitve ovadbe za storjeno kaznivo dejanje do pravnomočnega dokončanja postopka pri pristojnem organu.

Kaznivo dejanje je protipravno dejanje, ki ga zakon zaradi njegove nevarnosti določa kot kaznivo dejanje in za katero hkrati določa znake. Kazniva dejanja so opredeljena v kazenskih zakonih. Podatki, ki se nanašajo na osebe, ki so bile obravnavane za storjena kazniva dejanja, ki sta jih določala Kazenski zakon SRS in Kazenski zakon SFRJ, so bili preurejeni po skupinah kaznivih dejanj v skladu z zadnjim veljavnim Kazenskim zakonikom.

Kazenski zakonik je osnova za klasificiranje kaznivih dejanj. Ob vsaki spremembi kazenskega zakonika se osveži (ažurira) tudi šifrant kaznivih dejanj, v skladu s katerim se objavljajo podatki.

Polnoletni storilci kaznivih dejanj so osebe, ki so ob storitvi kaznivega dejanja že dopolnile 18 let.

Mladoletni storilci kaznivih dejanj so osebe, ki so ob storitvi kaznivega dejanja že dopolnile 14, ne pa še 18 let.

Pravne osebe so odgovorne za kazniva dejanja, ki jih storilci izvršijo v imenu, na računali v korist pravne osebe.

O ovadeni osebi govorimo takrat, ko se zoper njo na tožilstvu začne pregon zaradi suma storitve kaznivega dejanja. V statistiki kriminalitete, ki jo spremljamo na Statistične uradu RS (SURS) štejemo za ovadene tiste polnoletne osebe, zoper katere je državni tožilec izdal naslednje vrste odločbe: neposredna obtožnica po pridobljenem soglasju, vložena obtožnica (neposredno, po preiskovalnih dejanjih, po preiskavi), vloženi obtožni predlog (neposredno, po preiskovalnih dejanjih), predlog za izrek varnostnega ukrepa. Kot ovadene mladoletne osebe, štejemo tiste, zoper katere je državni tožilec izdal odločbo, s katero je bil podan predlog za kaznovanje in predlog za izrek vzgojnega ukrepa.

Oseba je obtožena, ko obtožnica zoper njo postane pravnomočna.

Oseba je obsojena takrat, ko je zoper njo s pravnomočno sodbo ugotovljeno, da je kazensko odgovorna za storitev določenega kaznivega dejanja.

7 POJASNILA

7.1 KLASIFIKACIJE

Osnova za klasificiranje kaznivih dejanj je kazenski zakonik; podatki so prikazani po najnižjem nivoju kaznivega dejanja (odstavek, točka), sicer pa v skladu s Kazenskim zakonikom.

7.2 OBDELAVA PODATKOV

UREJANJE PODATKOV

Podatke smo statistično uredili s kombinacijo sistematskih popravkov in postopkov vstavljanja podatkov. Pri vstavljanju podatkov smo uporabili metodo logičnega vstavljanja in metodo notranjega darovalca.

Več o statističnem urejanju podatkov lahko preberete v splošnem metodološkem pojasnilu [Statistično urejanje podatkov](#).

UTEŽEVANJE

Zaradi popolnega zajema, postopkov uteževanja podatkov nismo uporabili.

DESEZONIRANJE

Postopki desezoniranja niso smiselni.

7.3 INDEKSI

Indeksov ne objavljamo.

7.4 NATANČNOST

Zaradi popolnega zajema, natančnosti ne izračunavamo.

7.5 DRUGA POJASNILA

8 OBJAVLJANJE PODATKOV

- Podatkovna baza SiStat: [Kakovost življenja](#) - Kriminaliteta (absolutni podatki)
- Prva objava (Kakovost življenja, Kriminaliteta): »Odločitve tožilcev in sodišč v kazenskih zadevah, Slovenija, letno«.
- Elektronska objava (Kakovost življenja, Kriminaliteta): »Odločitve tožilcev in sodišč v kazenskih zadevah, Slovenija, letno««.
- Eurostat, Statistični urad Evropske unije
- Organizacija združenih narodov (OZN)

9 REVIDIRANJE PODATKOV

9.1 OBJAVLJANJE ZAČASNIH IN KONČNIH PODATKOV

Začasnih podatkov ne izkazujemo. Objavimo le končne podatke.

9.2 DEJAVNIKI, KI VPLIVAJO NA ČASOVNO PRIMERLJIVOST

Določbe posebnega dela Kazenskega zakonika, na podlagi katerih se razvrščajo kazniva dejanja, se sicer spreminjajo, vendar s sledenjem spremembam (posodabljanjem šifrantov kaznivih dejanj) zagotavljamo njihovo primerljivost.

15. maja 2012 je začela veljati novela Zakona o kazenskem postopku (ZKP-K, Uradni list RS, št. 91/11). Novela je omogočila izvedbo poenostavljenih oblik kazenskega postopka ter bolj ekonomične poteke glavnih obravnav, ne pa prelomov v časovni seriji.

10 DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

Metodološka gradiva na spletni strani SURS so dostopna na <https://www.stat.si/statweb/Methods/QuestionnairesMethodologicalExplanationsQualityReports>.

- Vprašalnik:
 - Podatkov za to raziskovanje SURS ne zbira z vprašalnikom.
- Poročilo o kakovosti za raziskovanje:
 - Statistika tožilstev (KRIM-TOŽ)
 - Statistika sodišč (KRIM-SOD)

področje: Kakovost življenja, podpodročje: Kriminaliteta

- Metodološka pojasnila:
 - Odločitve tožilstev in sodišč v kazenskih zadevah

področje: Kakovost življenja, podpodročje: Kriminaliteta